

La incongruència dels Països Catalans

written by Isidre Granyer | 26 de maig de 2026

Si la nació és una, amb tots els matisos i especificitats que calgui, i la llengua és una, amb tots els accents i sonoritats que calgui, el conjunt de territoris que la conformen i on s'estén és el **País Català**. Un, com ho són la nació i la llengua.

Els catalans a vegades sembla que hàgim perdut el costum de dir les coses pel seu nom i per a expressar certes coses mirem de triar les paraules que, sobretot, no puguin ofendre ningú. I, amb això, l'únic que aconseguim és desvirtuar el missatge fins al punt que el que acabem transmetent no es correspon amb el que originàriament volíem –o hauríem de– transmetre.

Un exemple notable que il·lustra aquesta realitat és el nyap «Països Catalans» per a designar el conjunt de territoris de parla catalana. Reivindiquem la unitat de la llengua així com la de la nació, amb el raonament (del tot cert i correcte) que el que determina la nostra nació és, precisament, la llengua. Per poc que hi reflexionem ens adonarem que la nació catalana s'ha generat, vertebrat i configurat damunt o al voltant de la llengua (allà a l'altiplà això sí que ho tenen claríssim!). Per tant, no cal donar-hi més voltes, la comunitat de parla catalana no és res més que la nació catalana. **La Nació Catalana és la nació de la llengua catalana**, el que ens permet establir una equivalència entre els territoris de parla catalana i els territoris de la nació catalana. I aquests territoris conformen, per definició, el **País Català**, doncs un país és el territori d'una nació. Per tant, el territori de la **Nació Catalana** és el **País Català**.

Una nació que volem fer unitària, però que ja comencem referint-nos-hi en plural, es dona així més importància a

cadascuna de les parts en comptes d'emfatitzar el conjunt, el tot, que requereix un nom en singular. Fixem-nos com els *Estats Units d'Amèrica* optaren pel nom en plural per fer evident que es tractava d'una federació d'estats, i es remarca així aquesta pluralitat. En canvi, el *Regne Unit*, tot i ser la unió de diverses nacions (que en el passat eren diferents regnes), per a evidenciar o remarcar el fet que totes restaren aixoplugades sota la regència d'una sola monarquia, van triar el nom en singular, el *Regne Unit*, tot i la manifesta contradicció del nom: si és un regne, ja és unit, per definició; i si hi ha cap unió, és una unió de diversos elements i, per tant, hauríem de parlar d'Unió de Regnes o Regnes Units, però el terme *Regne Unit*, en singular, trontolla te'l miris per on te'l miris. De la mateixa manera es creà una *Unió Europea* i no una Unió d'Estats Europeus (el nom en singular per a transmetre unitat –independentment es correspongui o no amb la realitat–).

En canvi, els catalans quan triem el nom del territori de parla catalana ho fem amb un nom en plural, per deixar ben clar que ens referim a una pluralitat de territoris, no pas a un únic territori. Però, plural en tant què? Que hi ha molts països (i, per tant, nacions)? Que hi ha diferents llengües catalanes? Però no havíem dit que la nació i la llengua són una?

Si la nació (com la llengua) és una, la conclusió és òbvia i cal triar un nom en singular. És lògic, no? I quina és la manera més senzilla de referir-se a la nació catalana? Sembla obvi que la manera més acurada, simple i directa és anomenant-la senzillament **Nació Catalana**. Si volem transmetre la idea de la unitat de la nació, què més natural que referir-nos-hi en singular. I si país és el territori d'una nació, llavors això que anomenem «Països Catalans» és, per definició –repeteixo–, el **País Català**.

El singular, aglutina; el plural, dispersa. No és només el nom, també es tracta del missatge que es vol transmetre.

Quan usem el terme *països*, en qualsevol de les seves accepcions, estem posant el focus en la diversitat intrínseca de la nació, el que afavoreix o indueix que no sigui percebuda com una unitat sinó com una unió de parts distingibles, per tant, diferenciables. Si tenim diferents parts, també podem considerar cada part independentment i reconèixer cada part com un subjecte nacional (i, de fet, ens trobem de cop i volta un *País Valencià* dins el **País Català** i que parla *valencià*; però això ja és un tema prou complex i enrevessat que per ell sol mereix tot un estudi a part). Quan obres aquesta porta, es desobstrueix l'esquarterament de la nació que es pressuposava com a unitària (allò de la *mata de jonc* d'en Muntaner).

Llavors, per què «Països Catalans»? Si el **País Català** és el territori de parla catalana, que també és el territori de la nació catalana, per què cal referir-s'hi en plural quan el subjecte és singular? A què obeeix aquesta reformulació? El problema és que tots els que parlen català no són de nació catalana? O és que no tots els de nació catalana parlen català? El problema de triar un nom en plural és que dones lloc, i permet, la formulació d'aquestes preguntes; i això, per si sol, ja provoca una erosió innecessària a la unitat de la nació o de la llengua.

Si algú dels «Països Catalans» no se sent inclòs quan usem **País Català** o no se sent català de nació o creu que no parla català. Per tant, tampoc s'ha de sentir a gust dins els «Països Catalans». I si no s'hi sent comfortable, tampoc no pots obligar-lo a formar-hi part. En realitat, doncs, «Països Catalans» i **País Català** defineixen la mateixa comunitat, i qui no se sent a gust amb el singular, tampoc ho farà amb el plural. Ara bé, resta fora de tot dubte que el terme **País Català** transmet una idea d'unitat molt més explícita i reivindicativa que la versió en plural.

En vista de tot l'exposat, doncs, es veu ben clar que el terme «Països Catalans» és del tot desafortunat, sobretot tenint en compte com és de senzill i adequat dir-li **Nació Catalana** a la

nació que parla el català. I a la **Nació Catalana** li correspon el **País Català**, per definició. Però també podem usar senzillament una fórmula en un sol mot: **Catalunya** (que el terme ja vol dir, per si sol, terra dels catalans).